GAZETA KRAKOWSKA

Nro 25.

z KRAKOWA DNIA 28 MARCA 1824 ROKU w NIEDZIELĘ.

— *Z Krakowa.* —

W dniu 25 m. i r. b. Urzędnicy Sądowi Kraiu tuteyszego połączaiąc z Oktawą Imienin JW. JOZEFA NIKOROWICZA Prezesa Sądu Appellacyinego, Kawalera Orderu S. Stanisława, &c. pamiątkę dopełnionych przez Niego w roku teraźnieyszym lat pięciudziesiąt urzędowania w zawodzie Usług publicznych, i chcąc przy tey tak drogiey dla Nich, i rzadkiey Uroczystości dać dowód nieograniczonego Swego, a przez Obywateli i mieszkańców Krainy tey powszechnie z niemi dzielonego przywiązania, i uwielbienia tego Nestora i Naczelnika Władz Sądowych, dali na Sali P. Knotza Obiad, na który JW. Prezes Senatu, JWW. Senatorowie, JWW. Rezydenci Nayjaśnieyszych Trzech Dworów, JW. JX. Biskup i Kapituła, znakomici Obywatele, oraz Przełożeni Władz tuteyszo-kraiowych zaproszeni byli. — Po zgromadzeniu się Osób zaproszonych i przyięciu przez Delegacyią przybyłego Jaśnie Wielmożnego Nikorowicza, odbierał Tenże od wszystkich Zgromadzonych z widocznym rozczuleniem oświadczane Mu powinszowania; przy czem Wiersz drukowany, (*) Jemu podany, i pomiędzy zgromadzone Osoby rozdany został. — Przy obiedzie pierwszy Toast przy odgłosie harmonii i z powszechnym zapałem spełniony został, za zdrowie JW. Sollenizanta Jubileusz Urzędowania Swego obchodzącego. Ku uwiecznieniu zaś pamiątki tey uroczystości, ofiarowany został JW. Nikorowiczowi przez Urzędników Sądowych Pierścień złoty z stósownym napisem.

Nadesłane do Redakcyi Gazety z przyczyny powyższey Uroczystości od Łacińskiego znanego Poety Wiersze umieszczamy:

Nolo Virum gravibus qui quantumcunq: periclis
Sic se se immergit, mergatur ut omnis ab illis,
Hunc laudare velim quisquis supereminet undis
Resque Sibi, non se rebus submitterre novit;
O! qui jam denis lustris Themidi integer adstas
Præstantem Te Civica millia serta decorant.

Z Berlina d. 13 Marca.

Len Nowo-Zelandzki (*phormium tenax*) iest tak użytecznym dla płócienników, iak koniczyna i ziemniaki dla gospodarzy wieyskich. We Francyi zaięto się gorliwie uprawą tey rośliny, która

(*) Przy ninieyszey Gazecie osobno dołączony.

co do długości i mocy włókna dwukrotnie przewyższa len zwyczayny. Na ostatniey wystawie płodów przemysłu kraiowego w Paryżu, widziano naygrubsze liny okręowe i naydelikatnieysze koronki z tego lnu.

Obecność kilku młodych Anglików w tuteyszey stolicy, była niedawno powodem do wyścigów w zwierzyńcu, po części tak osobliwych, iak podobno ieszcze się w Londynie nawet nie zdarzyły. Xiążęta i rodziny Królewskiey z licznym orszakiem przypatrywali się tem wyścigom. Pierwszy zakład był między dwoma Anglikami o zwyczayne wyprzedzenie w rozległości 100 kroków. Drugi zakład zrobił Anglik, iż wziąwszy człowieka na barki uydzie 100 kroków prędzey, niż drugi bez ciężaru ubiegnie 200 kroków, i wygrał. Jnny zakład był, iż ieden tyłem prędzey 200 kroków ubieży, niż drugi 400 kroków idąc przodem, i także wygrał. Pewny Anglik założył się także, iż 100 kroków prędzey ubieży, niż drugi na dzielnym koniu w naywiększym pędzie uiedzie 150 kroków, i wyprzedził konia na 10 kroków.

Dnia 21 Stycznia, umarła w Szląsku wdowa nazwiskiem Schwedtner. Żyiąc 44 lat w małżeństwie porodziła 11 dzieci, i doczekała się 61 wnuków i 26 prawnuków, a zatem w ogolności 98 potomków. Ośmiu prawnukow niosło ią do grobu.

Z Paryża d. 12 Marca.

Xiężna Conde umarła d. 10 b. m. o godzinie 3 z południa. Król i cała rodzina bardzo są iey śmiercią zasmuceni. Zapewniaią wszelako, iż podług dawnego zwyczaiu Dwór niezawdzieie żałoby. Rodzina Burbonów poniosła oprócz tego dwie straty przez śmierć Xiężny Łukieskiey Maryi Ludwiki Józefy (urodzoney d. 6 Lipca 1782) byłey Królowey Hetruryi, i Xiężny Kunegundy ciotki JKMci. Ludwika Adelaida z Burbonów Condé urodziła się d. 5 Października 1757 r. w Chantilly, i dosyć wcześnie rozwinął się iey umysł i przyiemność. Zdawała się bydź przeznaczoną na żonę teraźnieyszego Króla, lecz polityka sprzeciwiała się temu życzeniu. Młoda Xiężniczka zdawała się wyrzec związków małżeńskich i w roku 1786 przybrała tytuł Xieni klasztoru w Remiremont iakkolwiek pokazywała się ieszcze u Dworu. D. 17 Lipca 1789 opuściła z swem oycem Francyią i udała się naprzód do Bruxelli, potem do Turynu. Tu poświęciła się zupełnie klasztornem życiu i o tem Królowi doniosła. Na to odebrała d. 1 Grudnia 1795 od Króla z Werony odpowiedź: „ Daiąc W. Pannie moie zezwolenie ulegam Opatrzności. Nietaię się z tem przed W Panną, że to iest wielka z mey strony ofiara i z naywiększem żalem tracę nadzieię, że kiedyś przez Twoie cnoty byłabyś wzorem mego Dworu i zbudowaniem poddanych. „ Przepędziwszy wiele lat w Niemczech Rossyi i Anglii, stanęła nakoniec w r. 1814 na ziemi oyczystey i zakończyła dni swoie w pobożnem życiu i dobroczynności w klastorze, którego była przełożoną.

D. 8 b. m. o godzinie kwadrans na 10tą umarł tu Xże Cambaceres.

Zapowiedziane tu iest nowe dziełko, które mimo swey niewielkości sprawi w teatralnym świecie nie małe wrażenie. Ma bowiem tytuł: Opis życia wszyst-

kich aktorek i aktorów w stolicy i po departamentach. Autor pod nazwiskiem pustelnika z Luxemburga zapowiada w przedmowie, że nawet wieku aktorek nie zatai.

Niejaki Bourrieres w Montegut (w departamencie Tarny i Garony) skazany został na zaprowadzenie od wielu lat lichwiarstwa na karę pieniężną 2200 Fr.

Przed kryminalny sąd Tuluzy wytoczyła się okropna sprawa. Matka obwiniona iest, że własne dziecko przy powolnym ogniu na proch spaliła. Chemicy rozpoznać nie mogli popiołu dziecka z innym popiołem na kuchni zmięszanego.

Przed ośmnastu miesiącami Lończyk handluiący sloniną, ukąszony był od psa wściekłego, lecz to żadnych nie pociągnęło za sobą skutków. Gdy niedawno zabijał wieprza, ukąsił go tenże w to samo mieysce co pies. Człowiek ten zaczął zaraz obłąkanie mówić, wkrotce okazała się formalna wścieklizna, na którą mimo pomocy 4ch zręcznych lekarzow w naywiększych boleściach umarł.

Pułkownik Hankey pojechał ztąd z pismem do rządu Angielskiego.

Wyszły tu iuż Pamiętniki Xcia Montpensier. Był on synem Xięcia Orleanu przezwanego podczas rewolucyi Egalité (równość) i był podług planu Rousseau w Emilu przez Panią Genlis wychowany. Jako 17to letni młodzian znaydował się w wyprawie Francyi r. 1792 potykał się w bitwie pod Valmy i Jenerał Kelerman chwalił iego zimną krew podczas bicia z dział, tudziez w bitwie pod Jemappe. Mimo odznaczania się iako gorliwy republikanin, musiał iednak, ponieważ pochodził z Burbonów póyść do więzienia. Siedział w Marselii 43 miesiące i przez ten czas własną ręką napisał powyższe Pamiętniki. Nakoniec chciał się ratować ucieczką. Wieżą iego więzienia opłukiwało morze, z którey spuścił się na powrozie; lecz nieszczęściem zerwał się powróz, Xiąże upadł i złamał nogę. W tym stanie musiał kilka godzin trzymaiąc się łańcucha w wodzie leżeć, póki go nie postrzeżono, do więzienia nie zaprowadzono i ostrzey ieszcze traktowano. W tem czasie wyszła uchwała Rzeplitey skazuiąca Burbonów na wygnanie, i Xiąże Montpensier z młodszym swoim bratem odpłynął d. 5 Listopada 1796 do Ameryki. Po 3ch latach przybył do Anglii do teraźnieyszego Króla, (na ówczas Monsieur) i na piersiową chorobę w r. 1807 w Zwikenham umarł. W Opactwie Westminsterskim kazał mu teraźnieyszy Xze Orleanu wystawić pomnik z łacińskim napisem.

W Orleanie w starym ratuszu założone będą muzeum, szkoła rysunków i gabinet historyi naturalney.

Xiaże Decazes sprzedał Xciu Blacas swóy pałac w ulicy Uniwersytetu za 400,000 Fr.

Utworzyło się tu towarzystwo, które trudni się oddawaniem ubogich dzieci do rzemiosł i one okrywa. Składa się z Barona Barante, PP. Fran: Delessert, Guizot, Doktora Spurzheim, Barona Turkheim, PP. Napoleona Montebello, Odier, Ramusat, Renuard, &c. Każde dziecko przez czas nauki zostaie pod dozorem iednego członka, który ma oko tak na iego sprawowanie się, iako też obchodzenie się z niem maystra.) Dzieci tylko niżey lat 15, które oyca utra-

ciły, umieiące czytać i pisać, przyymuie towarzystwo. Teraz stara się zebrać na ten cel kapitał.

Na polu pod Loupmont znaleziono stare groby, broń i monety, a mianowicie z wizerunkiem Konstantyna.

Z Rzymu piszą, że w kanale przy moście Mamolo znaleziono żebra z Mammuta.

Z Madrytu d. 3 Marca.

Woyska X. Merino rozeszły się spokoynie i w porządku do domów. Sam Merino złożył dostoyność kanonika w Walencyi, przestał na pensyi jenerała i udał się do oyczystego miasta Burgos. Jenerał Bessieres otrzymał stopień jenerała majora, ale dla złego stanu skarbu pobiera tylko żołd pułkownikowski.

Wielkie zmiany w radzie Kastyliyskiey są ciągle celem rozmowy. Mówią także o zmianie Ministrow, i Barona Eroles i Xçcia Jnfantado przeznaczaią na nowych Ministrów. Biega niemniey pogłoska o zaprowadzeniu podobney do Francuzkiey z dwiema izbami konstytucyi i urządzeniu inaczey rady stanu.

Doniesienia z prowincyy są równie niepewne; iedne zapewniaią o zupełney spokoyności, drugie donoszą o panuiącey w wielu mieyscach niezgodzie.

Wyrok Krolewski nakazuie zwołanie prowincyionalney junty Nawarry, nazywać się maiącey Stanami tey prowincyi, rozkładać zarówno podatki i przestrzegać porządku. Drugi wyrok nakazuie wiernem prowincyiom Baskim (Biskai, Guipiscoa i Alava) wybrać prowincyonalną deputacyią do rozłożenia płacić się maiących corocznie do 4 lat J. K. Mci 3 mill. realów.

J. K. M. nakazał Jenerałowi kapitanowi w Badaios Don Loguna uwięzić Jenerała porucznika Margr: Casteldorsius, Granda Hiszpańskiego i Szambelana Królewskiego. Z początku osadzony był w zbroiowni, ale na przełożenie dowodcy Francuzkiego przeprowadzony został do innego domu, gdzie iednak obchodzą się z nim z należytemi względami na iego dostoyność. Za przyczynę tey niełaski naznaczaią, że on naypierwszy pokazał się u Dworu w mundurze narodowym. Gdy obrażony Monarcha, rzekł do niego, iż to sprzeciwia się zwyczaiowi, i ażeby raczey zawdział szambelański swóy mundur, odpowiedział Margrabia, że ten mundur więcey go zaszczyca, niżeli inny który, i pomrukiwał pieśń Tragala. Jnny Grand Hiszpański, Hr. Montiio, który do Badaioz wygnany był, został tam paraliżem tchnięty leżąc niebezpiecznie chory.

Biskup Orihueli, którego rząd konstytucyyny z kraiu oddalić kazał, wyniesiony został na Arcybiskupa Walencyi, a Biskup Velez Ceuty, który wsławił się pasterskim swoim listem przeciw konstytucyi, został Biskupem w Burgos.

Z naprawiania koszar wnoszą, iż osada tuteysza powiększoną zostanie. Kłotnie pomiędzy Hiszpańskiemi i Francuzkiemi żołnierzami zachodzą tu ieszcze ciągle. Niedawno tak dalece Francuz był skaliczony, iż umarł w lazarecie.

Z Xalapa (Nowey Hiszpanii) nadeszły tu doniesienia do 8 Grudnia. Trzy Katalońskie okręty wyładowane papierem, wodką i innemi artykułami, po opłaceniu cła wpuszczone zostały do portu Alvarado. Zdaie się więc, że tam nie rozpoczęto woyny przeciw Hiszpanii.

Dowiedzieliśmy się także o przybyciu Francuzkiey fregaty Flora do Portorico, gdzie zaraz władza Królewska przywróconą została.

Policyyna władza w Gibraltarze śledzi ściśle wychodniów Hiszpańskich; niedawno oddaliła z miasta 40, którzy do politycznych zdarzeń wpływali.

Z Londynu d. 9 Marca.

Gazeta Dworska zawiera mianowanie Jenerała maiora Murray jenerałem porucznikiem, a Jenerała porucznika Adam naczelnym Lordem Kommissarzem połączonych wysp Jońskich.

Onegday odebrał rząd pismo od Admirała Neale z Algieru pod d. 25 Lutego. Admirał ten zamyka ściśle port tamteyszy, w którym znaydować się ma cała Algierska morska siła. Sądząc po popieraniu daley kroków nieprzyiacielskich, zdaie się, że Dey nie chce zezwolić na wszystkie żądania; miał iednak po przybyciu Angielskiego Admirała wydać rozkaz, ażeby zaorani w niewolą Europeyczykowie, nie iako niewolnicy, ale iako jeńcy woienni traktowanemi byli.

Angielski bryg Cameleon, który zabrał Algierską korwetę miał tylko 10 ośmnastofuntowych dział i 75 ludzi. Ostatnia liczyła 18 takieyże wielkości dział i 120 ludzi osady.

Miasto Londyn z powodu założenia fundamentów na nowy most dało dla Ministrów wielki obiad. Most ten ukończony bydź ma w 6 latach, i podięli się wystawić go przedsiębiorcy Jolliff i Banks za 426.000 Fs.

Podczas ostatniey burzy zatopiło się także pod Angielskiemi brzegami wiele okrętów.

Listy z Alvarede pod 5 Stycznia donoszą o przybyciu Angielskich Konsulów do Xalapa, którzy z honorami przyiętemi zostali.

Greccy Deputowani Orlando i Luriottis złożyli tuteyszey radzie miasta na piśmie podziękowanie za wspaniały dar 1000 funtów szterlingów na poparcie sprawy ich ziomków, nie wątpiąc, iż boy ich szczęśliwie się ukończy.

Z Listami z Zante pod d. 1 Lutego przybyła tu pierwsza wydana w Grecyi Gazeta, pod tytułem: "Kronika Grecka." Jest ona odlanemi w Anglii literami drukowana. Lord Biron obrany iest od rządu zachodniey Grecyi opiekunem cudzoziemców. Ma więc baczne oko, aby dla siebie i dla kraiu użytecznie zatrudnionemi byli. Turcy zabrali z neutralnego okrętu skrzynię z pieniądzmi do Lorda Biron należącą, lecz musieli ią zwrócić.

Wniosek P. Webster w Kongressie Ziednoczonych Stanów, ażeby do Grecyi wysłany był dyplomatyczny ajent, dał powód do długich sporów; ale nakoniec odłożono tę rzecz do nieoznaczonego czasu.

Podług listów z Jamaiki pod d. 14 Stycznia ustała tam boiaźń względem nowego buntu niewolników Murzynów. Czterey Kolumbiyczyków czyli Mexykanów, którzy za rozboie na morzu na szubienicę skazanemi byli, ułaskawionemi przez Gubernatora zostali.

Listy z Peru pod d. 10 Października donoszą, iż Hiszpański Jenerał Valdez niepodległych pod Santa-Cruz zupełnie zbił; z 4000 ludzi niepozostało się tak 700 z któremi Santa-Cruz cofnął się do Noguera. Woyska iego składały się z

samych Peruwianów, których do bitwy napędzić niemożna było. Bolivar znaydował się do 15 Października ieszcze w Lima, gdzie go zatrzymywała waśnia Riva-Arguero, który iako prezydent tego miasta, zaprzecza tey godności swoiemu następcy Torretagle; aże ma wielki wpływ w całey północney prowincyi, przeto za wdaniem się Bolivara nielatwo zechce ustąpić, i lubo Bolivar upoważniony iest od Kongressu do uzycia siły woyskowey, niezechce on jednak tego kroku uczynić, gdyż mogłby za sobą nieprzyiemne pociągnąć skutki. Hiszpanie opuścili całą okolicę z tey strony rzeki Apomac i udali się do wyższego Peru. Peruwiańskie woysko trzyma osadzone Paz, a Kolumbiyskie pod Jenerałem Sucre Arequipa. Jeżeli Hiszpanie iedną ieszcze bitwę przegraią, tedy woyna się ukończy, ale ieżeli zwyciężą, tedy patryioci woiować ieszcze rok będą musieli.

Kongres Mexyku wydał pod dniem 16 Grudnia następuiącą uchwałę: "Naywyższa przez Kongres Mexykański ustanowiona tymczasowa władza wykonawcza oznaymuie wszystkim, których to dotyczeć się może, że konstytucyyny Kongres uchwalił: Gdy Kongres przyiął 5ty artykuł konstytucyynego aktu, w brzmieniu: "Naród Mexykański przyimuie raz na zawsze kształt reprezentacyyney federacyyney Rzeczypospolitey," rozkazał zatem, aby to zaraz przy odgłosie dzwonów, wystrzałach z dział i zwykłych oznakach radości dla pociechy prowincyy wszędzie ogłosonem zostało; nakazuie się oraz, aby po prowincyiach nie przedsiębrano żadnych nowości, ale oczekiwano spokoynie ogłoszenia aktu konstytucyynego i dalszych urządzeń Kongressu. Poleca się nayważszey radzie wykonawczey uskutecznienie nnieyszey uchwały i ogłoszenie iey drukiem. W Mexyku d. 16 Grudnia 1823, w trzecim roku niepodległości, a w drugim wolności. Ant: de Gama Cordova, Viceprezes; Florentino Martinez Deputowany i Sekretarz Józef Mariani Marin, Deputowany i Sekretarz. — Nakazuiemy przeto wszystkim sądom, naczelnikom władz cywilnych, woyskowych i duchownych, ninieysze postanowienie uskutecznić i nakazać wypełnić. W Mexyku d. 16 Grudnia 1823 Mariano Mechelena, Prezes; Mich: Dominguez; A. D. Alaman.

Z Hagi d. 11 Marca.

N. Król uda się za kilka dni do Amsterdamu. Onegday Angielski Poseł, Lord Granville, miał zaszczyt złożyć J. K. M. swoy list wierzytelny.

Między 9 i 12 b. m. przebiegło przez Bruxellę 18 kupieckich gońców. Przyczyną ich wyprawienia bydź ma zmiana biegu papierów Francuzkich.

Osady ubogich w Niderlandach udaią się przedziwnie; w r. 1820 dochód z nich przewyższał 14,000 Zh. wydatek. Ubodzy dostaią pusty grunt i nowo wystawiony dom, a przez to sposobność do zarobku, lecz ciągle zostaią pod ścisłem dozorem. Na czele tego dobroczynnego ustanowienia znayduie się Królewic Fryderyk. Dawniey wydawano na ubogich 10 mill: Zh. Teraz nietylko iest ta summa oszczędzona, ale nadto znaczną przynosi kraiowi nadwyżkę. Pierwszy zakład osad wynosił w 1820 roku 282,000, a przychod 296,000 Zh.

Król zatwierdził ustanowione w zachodniey Flandryi trzy kobiece dobro-

czynne zakłady: 1) Towarzystwo dobroczynnych siostr w Iseghem; 2) Zakonnic klasztoru S. Wincentego w Rumbecke; 3) Hospitaliek w Harelbecke.

Listy z Batawii żalą się, iż w wodach Jawy powiększa się coraz bardziey liczba rozbóyników morskich. Z Batawii do Samarara z Angielskiemi towarami płynący okręt został d. 28 Października przy szczycie Indramago przez nich zabrany. Kapitan tego okrętu i sternik rzucili się w morze i zwłoki pierwszego zostały tego samego dnia schwytane. Jnny Holenderski okręt ucierał się przez trzy godziny z 12 korsarskiemi łodziami i zaledwo ie odpędził.

Z Sztokólmu d. 9 Marca.

D. 6 b. m. Adjutant Króla, Hrabia Wachmeister, poiechał ztąd do Minchen z listem odpowiednim Króla na doniesienie o śmierci Xcia Eugeniusza Leuchtenberg.

Poseł Angielski P. Bloomfield wyprawił ztąd d. 5 gońca do Londynu.

Z naywyższego rozkazu zakładany tu teraz iest warsztat do robienia rzemieślniczych narzędzi i machin pod kierunkiem Angielskiego rękodzielnika James Watson.

Na robienie kanału Gotha powiększono na ten rok kwotę pieniędzy do 520,000 tal.: aże robić około niego będzie 3900 ludzi, spodziewać się zatem należy, iż żegluga na Wener i Wetter w r. 1825 z ieziorami Boren i Rozen połączona zostanie. Podług zdania sprawy przez Hr. Platen dochód z zrobioney iuż części wzmiankowanego kanału wynosił w r. z. 12,512 tal.

Od granic Tureckich d. 1 Marca.

Wielki Sułtan na zastąpienie kosztów na nową wyprawę przeciw Grekom posłał admiralicyi z prywatnego swoiego Skarbu 4 mill. piastrów.

Lord Strangford, który dawniey tak był szczęśliwy w swoich układach z Portą, że za przyśpieszenie traktatu między Sardyniią i Portą od Króla Karola Felixa otrzymał podarunek w wartości 100,000 piastrów, a tłumacz iego P. Chabert udarowany został 20,000 piastrów i orderem S. Maurycego, zaledwo teraz powagę swoią utrzymać potrafi. Wielki Wezyr Ghalib Basza miał mu okazać swoią niechęć z powodu dostarczaney Grekom z Anglii broni i ammunicyi, tak iż ten Lord użyć musiał całey sztuki swey dyplomatyki dla uniknienia tłumaczenia.]

Liczba oblegaiącego Lepanto Greckiego woyska powiększyła się do 6000. W liczbie tey znayduie się także Pułkownik Stanhope z Niemieckiemi officerami, którzy kieruią robotami około przekopów; dywizyia iego płatną iest przez związek Londyński za Grekami. W Missolungi zamyślaią założyć lazaret i gimnazium. Przed 4 tygodniami przybył do Grecyi, przełożony klasztoru w Rossyi Zerbino. Był on od bogatego Jpsariotskiego kupca w Rossyi osiadłego z 40,000 Tailerls dla wsparcia Greków wysłany. Odbył tę podróż z Taganrok przez Wiedeń, Tryiestr i Zante, a za przybyciem do Kalamata utworzył korpus z 2000 żołnierzy Europeyskich. Gdy dodano mu park artyleryi zabiera się zatem do oblężenia Koron, która twierdza niemaiąc iak 300 osady nie potrafi się długo trzymać, a potem przyydzie koley

na Modon. Lord Biron znayduie się z całym swoim orszakiem od 14 dni w Missolungi. Z Zante ściągnął od Bankiera Angielskiego Baff znaczne summy. Ma przy sobie Włocha znacznego stopnia, ale nazwisko iego niewiadome; przybyło także do Missolungi dwóch znakomitych jenerałów niewiadomego dotąd nazwiska. Etolia iest teraz środkowym punktem wielkich zdarzeń, i tam równie iak do Pelopenesu udaie się wielu cudzoziemców.

Z Włoch 2 Marca.

Testament Kardynała Consalvi zawiera następuiące rozporządzenia: Jego krewny Hr. Parisiani iest wykonawcą testamentu. Ubodzy różnych parafiy w Rzymie otrzymaią 300 szkudow. 2000 Mszów ma bydź za iego dusz ę odprawionych, a w kosciele S. Marcelego, w którym iego i brata spoczywaią zwłoki, wystawiony bydź ma dla niego prosty pomnik, na który sam podał napis. W tymże kosciele wystawione bydź maią dwie kaplice, w których codziennie odprawionych będzie po kilka Mszy. Dwadzieścia trzy naypięknieyszych tabakier, które od obcych Monarchów w podarunku otrzymał, odkazał kilku niewieściem klasztorom w Rzymie. Pierwszy iego kamerdyner i gospodyni mieć będą do śmierci po 360 szkudow roczney pensyi, a drugi kamerdyner 240 szkudów. Wszyscy troie maią naznaczone mieszkania. Nie zapomniał i o niższych służących, wszyscy pobierać będą do śmierci swoie płace i oprócz tego podzielona pomiędzy nich będzie kwota 2000 szkudów. Uniwersalnym iego dziedzicem iest Propaganda. Bernardyni w Ara-Celi otrzymali dyiamentami wysadzaną tabakierę, z warunkiem, aby ią sprzedali i facyatę swego kościoła odnowili; podobneż tabakiery i pod takiemiż warunkami otrzymali Franciszkanie S. Jędrzeia i delle Fratti, równie iak kościół Santa Maria delle Consolazione. Każdą z tych tabakier szacuią wartości do 8000 szkudow. Szpital S. Michała w Ripagrande, którego Consalvi był Apostolskim wizytatorem, otrzymał tabakierę w wartości 12,000 szk: Xże Braschi, piękny ogród nad Tybrem; Xiadz Capaccini, który był iego sekretarzem 200 uncyy srebra i zegarek; nakoniec Papież Leon kosztowny obraz.

Tey zimy znayduie się w Rzymie daleko więcey podróżnych, niżeli po inne lata, co okazało się naybardziey podczas danego d. 2. Lutego balu przez Posła Francuzkiego, na którym znaydowało się do 1000 osób.

Naynowszy numer Heleńskiey Kroniki zawiera usprawiedliwienie Xięcia Maurokordato względem zaszłego na Itace zdarzenia. Lord Biron wszedł w korrespondencyią z Kolokotronim. Bardzo pochlebny odpis ostatniego nie zostawia wątpliwości, iż Patras wkrótce poddać się musi. Kolokotroni nazywa się w tym liście prawym synem Grecyi. Senat Grecki mieszka od 3 tygodni w Trypolizzy. Do Missolungi przybydź miały od 20 Stycznia 3 okręty z bronią i ammanicyią.

Z Szczecina d. 5 Marca.

Do nadzwyczaynych wypadków należy, iż tego roku w Lutym zawinęły do Swineminde 3 okręty, a wypłynęło 8 z drzewem i solą, a 9 po towary.

DODATEK
DO Nro 25.
GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA DNIA 28 MARCA 1824 ROKU w NIEDZIELĘ.

— *Z Krakowa.* —

Towarzystwo Dobroczynności
Wolnego Miasta Krakowa.

Gdy wielu z Szanownych Obywateli Rzeczypospolitey Krakowskiey dzieląc usiłowania Towarzystwa Dobroczynności ku wsparciu Ubogich w domu schronienia zostaiących, stosuiąc się do okoliczności czasu, udzielania na zasiłek wiktuałów w naturze, iako to: kaszy, mąki, grochu i t. p. chęć swą oświadczyli; przeto Towarzystwo Dobroczynności, przyymuiąc z wdzięcznością to szlachetne oświadczenie, ogłasza, iż prowizor Domu Schronienia Ubogich Pan Kratzer pod dniem dzisieyszym upoważnionym zostaie do przyymowania takowych ofiar za kwitem, z obowiązkiem zdawania rapportów Radzie Ogólney na zwykłych posiedzeniach z ścisłego zarządzania temiż ofiarami podług Instrukcyi sobie udzieloney.

W Krakowie d. 14 Marca 1824.

W Zastępstwie Prezesa
(podpisano) *Nikorowicz.*

Od brzegów Menu d. 15 Marca.

Xże Karol Ludwik Wied - Runkel umarł d. 9 Marca w 62 roku życia i powszechnie iest żałowany.

Głoszą, iż podróż N. Cesarza Austryiackiego i Dworu do Włoch odłożona iest do Września.

Karnawał w Kolonii odbył się wedle oczekiwania tego roku nader świetnie. Na tryumfalnym wozie ciągnionym od 8 przepysznie przybranych koni siedziała maska iako Doża Wenecki ubrana, a obok niey Dama tak zwana Xiężna Wenecyi. Obie te wysokie maski przeieżdżały się z powagą po celnieyszych ulicach miasta, a za niemi na podobnym tryumfalnym wozie iechały Damy ich Dworu, potem następowało grono masek w rozmaitych stroiach wszystkich czterech części świata konno i piechotą.

Mieszkaiący w Witteghausen wsławiony przez cudowne leczenia Xcia Hohenlohe Włościanin Marcin Michel umarł teraz.

Podług dotychczasowych doświadczeń tego rocznia sucha i łagodna zima,

---

Życzących trzymać Gazetę Krakowską od 1go Kwietnia r. b. uprasza Redakcyia uprzeymie o wczesne się zgłaszanie.

zwłaszcza w Tyrolu, Austryi, i t.d każe spodziewać się podobnież suchego lata. Nie należy także pogardzać dostrzeżeniami ludu wieyskiego, iż jeżeli w nocy przed świętem 40 Męczenników niema mrozu, tedy będzie urodzayne lato. Jakoż tego roku nie było mrozu.

Pisma Paryzkie donoszą o nader ważnem odkryciu w chirurgii. Doktorowi Ciriale udało się wynaleść sposób do zniszczenia kamienia w pęcherzu bez przedsięb rania oeracyi. Sposób, którego on używa iest, że do pęcharza wpuszcza swoiego wynalazku instrument, który się tam rozwiia, chwyta kamień i gniecie na sztuki. Dowcipne to postąpienie nie iest ani bolesne, ani życiu i zdrowiu chorego szkodzące. Doktor Ciriale doświadczył na dwoch osobach w obecności PP. Perey i Chaussier, wyznaczonych od Instytutu kommissarzów, tudzież Magendie, Giraudy, Larney, Sue, Nauche, Serre, Souberbielle, Moulin, Delatre i innych sławnych lekarzów. Obie operacyie zupełnie się udały; kamienie były wielkości orzecha laskowego; ieden z nich był bardzo twardy i składał się z *wapiennego oxalatu*, a drugi kruszący się z *Phosphate ammoniaco-magnesiene*. Trzy usiłowania były dostatecznemi do ich wydobycia. Chorzy czuli nieiaką boleść, ale teraz są zupełnie uzdrowionemi.

Od granic Hiszpańskich d. 6 Marca.

W Barcelonie wydane zostało pod d. 22 Lutego rozporządzenie policyyne w 8 artykułach, które zaleca właścicielom domów zaiezdnych, i t. d. nayregularnieysze doniesienie o przybywaiących cudzoziemcach. Drugiem rozporządzeniem nakazano kupcom dobr duchownych i innem osobom przez rząd konstytucyyny zabranych, w przeciągu dni 10 zwrócić one prawym właścicielom.

Do Baiony przybyło kilka oddziałów strzelców Francuzkich, które udadzą się d. 4 b. m. do Madrytu. W mieysce stoiącego w Madrycie Szwaycarskiego pułku, który wraca do Francyi, uda się tam takiż pułk Bleulera.

Z Szwaycaryi d. 13 Marca.

Wielka rada Kantonu Berneńskiego na posiedzeniu d. 6 b. m. które trwało do godziny 4 z południa, postanowiła znaczną większością głosów dać Królowi Neapolitańskiemu na żołd woyska Szwaycarskie. Tayna rada Berneńska udzieliła Kantonom przez okolnik złożony iey od N. Króla Hiszpańskiego wierzytelny list dla mianowanego przy Lidze Szwaycarskiey Ministrem - Rezydentem Pułkownikie gwardyi Ludwika Ferdynanda Mondel Hiero. Monarcha Hiszpański wyraża, iż przyiemno mu iest za powrotem do zupełney władzy odnowić dawnieysze przyiacielskie stosunki z Szwaycaryią.

Związek za Grekami w Zurich zdał publiczną sprawę o użyciu powierzonych mu składek. 160 nieszczęśliwych Greków, którzy na początku r. 1823 z Bessarabii przez Rossyią, Polskę, Szląsk, Saxoniią i południowe Niemce dla dostania się do swey oyczyzny, do Szwaycaryi przybyli, ale dla trudności otrzymania pozwolenia do podróży przez Francyią, kilkanaście miesięcy zabawić musieli w Zurich i innych Kantonach. Niewiadomość ięzyka utrudniała znoszenie się pomiędzy obiema stronami. Niektórzy tylko maytkowie mieszkaiący nad morzem mowili włoskim, a inni zepsutym pomięszanym z Tureckim ięzykiem

Greckim. Postanowiono zatrudnić tych przybyszów ręcznemi robotami i umieszczono ich w obszernych koszarach, gdzie trudnili się plecieniem pierścionków i krzyżów z końskich włosów, rysowaniem Greckich i Tureckich okrętów, zwijaniem nici i prędzy, plecieniem kapeluszów słomianych &. Naturalne skłonności uczyniły ich wkrótce zdatnemi do wszystkich robót, ktore sobie obrali. Bezpłatnie dostarczyli im dobrzy Zurichanie narzędzi i materyiałów, i naydrobnieysze ich wyroby tak hoyni płacili, że oszczędni uzbierali znaczne zasiłki na drogę. Nie przestano na zapewnieniu im pożywienia, ale starano się także o wykształcenie ich ciała i obyczayności. Dwoch Xży uczyli ich w Nowogreckim ięzyku Religii, a świeccy ludzie woyskowych obrotów, ale żaden nie był do tego przymuszany. Wdzięczni za tyle dowodów miłości dla bliźnich, opuścili pocieszeni Szwaycaryią i przy tysiącznych błogosławieństwach wsiedli w Marselii na okręty.

Teatr Narodowy.

W Niedzielę dnia 28 b. m. danym będzie przez Spiewaków Włoskich połączonych z Artystami polskiemi po raz drugi akt ieden wielkiey Opery komiczney, po wszystkich teatrach zagranicznych z naywiększym upodobaniem przyimowaney z muzyką sławnego teraźnieyszego kompozytora Joachima Rossini, pod nazwiskiem: *Italiana in Algeri*, to iest: *Włoszka w Algierze*. Rozpocznie widowisko po raz drugi Komedya wierszem napisana, w 3 aktach, pod nazwiskiem: *Mąż i Żona*.

We Wtorek d. 30 Marca r. b na benefis Józefy i Jana Szymkayłów, dana będzie po raz pierwszy, nigdy tu niewidziana Nowa Komedya w 4 aktach, pod nazwiskiem: *Zakochani Utrapieńcy*, czyli *Ostatni sposób*. Zakończy widowisko Krotofila ze śpiewkami, pod nazwiskiem: *Utracyuszek*.

We Czwartek zaś d. 1 Kwietnia dana będzie Komedyo-Opera z francuzkiego, w 1 akcie, *Widowisko, któremu dać trudno nazwisko*. Potem nastąpi: Opera Włoska z muzyką P. Generali, pod nazwiskiem: *La Prova d' un Opera Seria*. Zakończy Opera w 2 aktach, z muzyką Karola Kurpińskiego, pod nazwiskiem: *Boiomir i Wanda*, czyli *Zamek na Czorsztynie*.

Wysokość Barometru w miesiącu Marcu				*Stan Termometru 1824 r.*		
D.	rano	popoł:	wie:	rano	pop:	wie:
20	27.9,7	27.10,4	27.10,7	†1.6	†4.4	†3.4
21	27.10,2	27.9,4	27.8,7	†3.4	†7,2	†4.4
22	27.7,7	27.7,1	27.7,0	†1.2	†9.	†5.4
23	27.6,8	27.6,9	27.6,9	†2.4	†4,2	†1.4
24	27.6,3	27.6,0	27.5,8	0.	†3	†0.6
25	27.4,10	27.5,1	27.5,0	—0.4	†3.5	†1.8
26	27.3,6	27.2,3	27.1,10	†0.4	†2.	†1.

UWIADOMIENIE.

C. K. do przedaży Dóbr Skarbowych w Galicyi ustanowiona Kommissyia ogłasza, że w biegu miesięcy Maia i Czerwca 1824 następuiące do Skarbu Kameralnego i funduszów politycznych należące Dobra, przez publiczną licytacyią we Lwowie sprzedawane będą:

1. Trzy oddziały państwa kameralnego Nowegotargu w Cyrkule Sandeckim, składaiące się z szesnastu posad, za cenę fiskalną 62,406 ZR. w monecie kruszcowey;
2. Państwo kameralne Grodek, zawieraiące w sobie trzydzieści posad, w Cyrkule Lwowskim położone, w sześciu oddziałach, za summę szacunkową razem wziętą 385,059 ZR. 40 kr. m. kr.
3. Państwo kameralne Jaworów, składaiące się z 2 osad, w Cyrkule Przemyskim położone, w czterech oddziałach, za summę fiskalną razem wziętą 245,530 ZR. 20 kr. w m. kr.
4. Dobra kameralne Grybow, w Cyrkule Sandeckim, z sześciu posad składaiące się, za cenę fiskalną 29,914 ZR. w m. kr.
5. Państwo kameralne Nowy Sandec, składaiące się z 37 posad, w siedmiu oddziałach, za summę szacunkową razem wziętą 82,895 ZR. m. kr.
6. Wsie Widełka, Kupno i Poremby w Cyrkule Rzeszowskim, iako część dawnego państwa Bratkowskiego, za 21,015 ZR. 35 kr. m. kr.

7. Włość kameralna Lubica w Cyrkule Zółkiewskim, za 17,746 ZR. 50 kr. w monecie kruszcowey.
8. Wsie Smorze i Klimiec w Cyrkule Stryyskim, za cenę fiskalną 34,443 ZR. 32 1/2 kr. w m. kr.

Każdy oddział tych Dóbr osobno sprzedawany będzie.

Dnie licytacyi, i rubryki przychodów z tychże odosobnionych Dóbr, wraz z cenami fiskalnemi poiedynczych oddziałów powyższych Dóbr, ogłoszone będą publicznie, osobnemi obwieszczeniami.

Maiącym chęć kupowania wolno iest, opisania Dóbr i warunki przedaży, w C. Kr. Galicyyskiey Administracyi skarbowych przeyrzeć, równie też na mieyscu, o stanie przedmiotu, licytować się maiącego, przekonać się.

Przed oddaniem Dóbr, zapłacona bydź ma, przy tych Dobrach, gdzie oferta 50.000 ZR. przenosi, tylko trzecia część, a przy innych połowa, reszta zaś podzielona będzie na pan ięć równych rat rocznych.

Cena szacunkowa tych Dóbr, iest podług naymierniéyszych zasad, to iest z rociu letniego przecięcia dochodów z własney Administracyi tychże, powzięta.

Od C. K. Kommissyi do sprzedaży Dóbr Skarbowych w Galicyi ustanowioney.

We Lwowie dnia 3 Marca 1824.

DONIESIENIE o *SPRZEDARZY DOBR SKARBOWYCH w GALICYI.*

Dnia 31 Maia 1824 o godzinie 10 przed południem przedawane będą publicznie w Domu Gubernialnym we Lwowie Dobra Skarbowe w Cyrkule Rzeszowskim położone: Widełka, Kupno i Poremby z folwarkiem do tego należącym Germanówka Cena szacunkowa 21,015 ZR. 35 kr. mon: konw: którey 10ta część przed licytacyią złożona lub zabezpieczona bydź ma iako wadyium.

Rubryki dochodu są: 28.652 dni ciągłych, 9050 pieszych, 235 2/4 kapłonów, 374 kur, 3357 iay, 396 sztuk przędzy z włókna pańskiego, 98 korcy 8 garcy owsa osepowego, 686 ZR. 3 kr. Czynszu gruntowego, i innych, 41 morg. 317 sążni □ pola ornego, 12 morg: 1153 sążni □, łąk 41 morg: 595 sążni □, korczowisk 2058 morg: 985 sążni □ lasu, wreszcie dochod z propinacyi.

Dnia 1 Czerwca 1824 o godzinie 10 przed południem przedawane będzie publicznie w tym samem mieyscu Państwo kameralne Grybów w Cyrkule Sandeckim położone, do którego należy Miasto Grybów i wsie: Siołkowa, Wyzna, Biała, Konilowa, Binczarowa i Bogusza; tudzież Woytostwa: Wroblówka (Soffinow.)

Cena szacunkowa iest 29,914 ZR. w mon: kon.

Rubryki Dochodu następuiące: 6370 dni ciągłych czworobydlnych, 6802 pieszych, 576 ZR. 11 kr. czynszu w gotowiźnie gruntowego, polowego, ogrodowego, i za przywóz kłoców i t. p. 23 morgów 271 sążni □ ogrodow, 295 morg:, 246 sążni □ pola ornego, 33 morg: 1323 sążni □ łąk, 13 morg: 1270 sążni □ pastwiska, 1449 morg: 1464 sążni □ lasu, i prawo propinacyi, polowania i młynowego.

W tych dobrach znayduie się także potrzebne zabudowanie, mieszkalne, gospodarskie, karczmy, i domy szynkowne.

D O N I E S I E N I A.

W dniu 2 Kwietnia r. b. 1824 o godzinie 9tey z rana i dni następnych w Krakowie przy Ulicy Wiślney pod L. 307 na Iszym piętrze, odbędzie się w drodze Exekucyi Sądowey Licytacya zatradowanych ruchomości iako to: Mebli pokoiowych, Machoni, Luster, Zerandalon, Zwierciadeł, Szkła, Miedzi, Porcellan, Książek, Poiazdow i koni na targu zwyczaynym w Kleparzu.— W Krakowie d. 27 Marca 1824.

H. Salomoński, Kom. Sąd.

Propinacyia, Karczma zaiezdna, Młyn wielki o 3ch kamieniach na rzece Szreniawie ze wszystkiemi rekwizytami, z łąką i gruntem z wygodnemi mieszkaniami z ogrodem na iarzyny, są do puszczenia w Bobinie w Powiecie Szkalbmierskim 5 mil od Krakowa, z wolney ręki; ktoby sobie życzył kontrakt na lat 6 otrzymać, ma się udać do Kamienicy J. W. Siemońskiego w Krakowie pod Nrem 550 a tam informacyią odbierze. Kontrakt można mieć od S. Jana r. b. lub natychmiast od dnia wzięcia.